

## הַלְבוֹת שְׁמִטָּה וַיּוֹבֵל פָּרָק ח

א. כְּדֶרֶךְ שְׁאֵסוֹר לַעֲבֹד הָאָרֶץ בְּשָׁבִיעִית כֹּף אֲסוֹר לַחֲזֹק יָדִי יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹבְדִין אוֹתָהּ, אוֹ לְמַכֵּר לָהֶן כְּלֵי עֲבוֹדָה: לְפִי שְׁאֵסוֹר לַחֲזֹק יָדִי עוֹבְרֵי עֲבָרָה.

ב. וְאֵלּוּ כְּלִים שָׁאִין הָאֵמֶן רִשְׁאֵי לְמַכֵּרֵן בְּשָׁבִיעִית, לְמִי שֶׁהוּא חָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִית מַחְרָשָׁה וְכָל כְּלִיָּהּ, הָעַל וְהַמְזָרָה וְהַדְּקָר. זֶה הַכָּלָל כָּל שְׁמִלְאֲכָתוֹ מִיַּחְדָּת לְמִלְאָכָה שְׁאֵסוֹרָה בְּשָׁבִיעִית, אֲסוֹר לְמַכְרוֹ לַחֲשׁוּד; וְלְמִלְאָכָה שְׁאֵפֶשֶׁר שֶׁתִּהְיֶה אֲסוֹרָה וְתִהְיֶה מִתְּרַת, מִתֵּר לְמַכְרוֹ לַחֲשׁוּד.

ג. פִּיצָד: מוֹכֵר הוּא לוֹ הַמַּגָּל, וְהָעֲגָלָה וְכָל כְּלִיָּהּ שָׁאֵם יִקְצֹר בּוֹ מִעַט וַיָּבִיא עַל הָעֲגָלָה מִעַט, הָרִי זֶה מִתֵּר; וְאֵם יִקְצֹר כְּדֶרֶךְ הַקּוֹצְרִין אוֹ יָבִיא כָּל פְּרוֹת שְׂדֵהוּ, אֲסוֹר.

ד. וּמִתֵּר לְמַכֵּר סֵתֶם לְמִי שְׁאִינוּ חָשׁוּד, אִפְּלוּ דָבָר שְׁמִלְאֲכָתוֹ מִיַּחְדָּת לְמִלְאָכָה הָאֲסוֹרָה בְּשָׁבִיעִית שֶׁהָרִי אִפְּשֶׁר שֶׁקָּנָה בְּשָׁבִיעִית, לַעֲשׂוֹת בּוֹ מִלְאָכָה לְאַחֵר שְׁבִיעִית.

ה. הַיּוֹצֵר מוֹכֵר חֲמֵשׁ כִּדֵּי שֶׁמֶן, וְחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה כִּדֵּי יִיֵן. וּמִתֵּר לְמַכֵּר לְגוֹי יֵתֵר מִזֶּה, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא יִמְכֹּר לְיִשְׂרָאֵל; וּמוֹכֵר כְּדִים רַבּוֹת לְיִשְׂרָאֵל הַחֲשׁוּד בַּחוּצָה לָאָרֶץ, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא יָבִיא לָאָרֶץ.

ו. וּמוֹכֵר לַחֲשׁוּד פָּרָה חוֹרֶשֶׁת, שֶׁהָרִי אִפְּשֶׁר לְשַׁחֲטָהּ. וּמוֹכֵר לוֹ שְׂדֵהוּ, שֶׁהָרִי אִפְּשֶׁר שְׁיֹבְרָהּ; אֲבָל לֹא יִמְכֹּר לוֹ שְׂדֵה הָאֵילָן, אֲלֹא אִם כֵּן פּוֹסֵק עֲמּוֹ עַל מִנַּת שָׁאִין לוֹ בְּאֵילָן. וּמִשְׁאִילוֹ סָאָה לְמִדָּד בָּהּ, אָף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֵׁישׁ לוֹ גֵּרֵן שֶׁהָרִי אִפְּשֶׁר שְׁיִמְדַּד בָּהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. וּפּוֹרֵט לוֹ מַעוֹת, אָף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֵׁישׁ לוֹ פּוּעֵלִים. וְכָלֵן בִּפְרוּשׁ, אֲסוּרִים. וְכֵן מִשְׁאֲלַת אִשָּׁה לַחֲבֵרְתָּהּ הַחֲשׁוּדָה עַל הַשְּׁבִיעִית, נָפָה וּכְבָרָה רַחִים וְתַנּוּר; אֲבָל לֹא תֵּבֵר וְלֹא תִטְחֵן עֲמָה.

ז. מִחֲזִקִּין יָדֵי גוֹיִים בְּשָׁבִיעִית, בְּדִבְרִים בְּלִבָּד כְּגוֹן שֶׁרָאָהוּ חוֹרֶשׁ אוֹ זוֹרֵעַ, אוֹמֵר לוֹ תִּתְחַזֵּק אוֹ תִּצְלִיחַ וְכִיּוֹצֵא בְּדִבְרִים אֵלּוּ: מִפְּנֵי שְׁאִינָם מְצוּיִן עַל שְׁבִיתַת הָאָרֶץ. אֲבָל לֹא יִסְעֲדָנוּ בֵּיד. וּמִתֵּר לְרִדּוֹת עֲמָהֶן הַפְּרוֹת, וְחוֹכְרִין מֵהֶן גִּירִין לְפִי שְׁאִינָן בְּנֵי חֵיּוֹב כִּדֵּי לִקְנֹס אוֹתָן.

ח. מִתֵּר לַעֲשׂוֹת בְּתֵלוּשׁ בְּסוּרְיָה, אֲבָל לֹא בַּמַּחְבֵּר. פִּיצָד דְּשִׁין וְזוֹרִין וְדוֹרְכִין וּמַעֲמָרִין, אֲבָל לֹא קוֹצְרִין וְלֹא בּוֹצְרִין וְלֹא מוֹסְקִין; וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּאֵלּוּ.

ט. כֶּשֶׁם שְׁאֵסוֹר לַעֲשׂוֹת סְחוּרָה בְּפְרוֹת שְׁבִיעִית, אוֹ לְשַׁמֵּר אוֹתָן כֹּף אֲסוֹר לִקַּח אוֹתָן מִעַם הָאָרֶץ: לְפִי שְׁאִין מוֹסְרִין דְּמִי שְׁבִיעִית לַעַם הָאָרֶץ, וְאִפְּלוּ כָּל שֶׁהוּא שְׁמָא לֹא יֹאכַל אוֹתָן בְּקִדְשַׁת שְׁבִיעִית. הַלּוֹקַח לֹלֵב מִעַם הָאָרֶץ בְּשָׁבִיעִית, נוֹתֵן לוֹ אֶתְרוּג מִתְּנָה; וְאִם לֹא נָתַן לוֹ, מִבְּלִיעַ לוֹ דְּמִי אֶתְרוּג בְּדְמִי הַלּוֹלֵב.

י. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּזִמָּן שֶׁהָיָה מוֹכֵר פְּרוֹת שְׁכֵמוֹתָן בְּשִׁמּוֹר, כְּגוֹן תְּאֲנִים וְרִמּוֹנִים וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן; אֲבָל אִם הָיָה מוֹכֵר פְּרוֹת שְׁחֻזְקָתָן מִן הַהֶפְקֵר, כְּגוֹן הַפִּיגָם, וְהִירְבוּזִין הַשּׁוּטִים, וְהַחֲלָלוּגוֹת, וְהַכֶּסֶּבֶר שֶׁלְהָרִים, וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן הָרִי זֶה מִתֵּר

לקח ממנו מעט, בדמי שלוש סעודות בלבד: משום כדי חייו שלמוכר.

יא. וכן כל דבר שאינו חייב במעשרות, כגון שום בעל בכי, ובצל שלרכפה, וגריסין הקלקיות, ועדשים המצריות, וכן זרעוני גנה שאינן נאכלין כגון זרע לפת וצנון, וכיוצא בהן הרי אלו נלקחין מכל אדם בשביעית.

יב. במה דברים אמורים, בעם הארץ סתם; אבל מי שהוא חשוד לעשות סחורה בפרות שביעית, או לשמר פרותיו ולמכור מהן אין לוקחין ממנו דבר שיש עליו זיקת שביעית, כלל. ואין לוקחין ממנו פשתן, אפלו סרוק; אבל לוקחין ממנו טווי ושוור.

יג. החשוד על השביעית, אינו חשוד על המעשרות; והחשוד על המעשרות, אינו חשוד על השביעית: שאף על פי שזה וזה מן התורה מעשר טעון הבאת מקום, מה שאין כן בשביעית; ושביעית אין לה פדיון, מה שאין כן במעשר.

יד. החשוד על הטהרות, אינו חשוד לא על המעשר ולא על השביעית: שהאכל הטמא הזה שמכרו בחזקת טהור, אינו מטמא אחרים אלא מדברי סופרים; והחשוד לדברי סופרים, אינו חשוד לדברי תורה.

טו. כל החשוד על דבר אף על פי שאינו נאמן על שלעצמו, נאמן על שלאחרים: חזקה, אין אדם חוטא לאחרים. לפיכך החשוד על דבר, דנו ומעידו.

טז. הכוהנים חשודין על השביעית לפי שהם אומרים הואיל והתרומות מתרות לנו, אף על פי שהן אסורין על הזרים במיתה, קל וחמר, פרות שביעית. לפיכך סאה תרומה שנפלה למאה סאה שלפרות שביעית, תעלה; נפלה לפחות ממאה, ירקבו הכל ולא ימכרו לכוהנים ככל מדמץ, לפי שהם חשודין על השביעית.

יז. הצבעין והפטמין לוקחין מרסן מכל מקום, ואינן חוששין שמא מספיחי שביעית הוא. גבאי קפה בשביעית, לא יהיו מדקדקין בחצרות שלאוכלי שביעית; ואם נתנו להן פת, מתרת, ואין חוששין לה, שמא מספיחי שביעית היא: שלא נחשדו ישראל להיות נותנין אלא או מעות שביעית, או ביצים הנלקחות בדמי שביעית. ומתן ללוות מן העניים פרות בשביעית, ומחזירין להן פרות בשנה שמינית.